

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 759

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 20 august 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 272 din 4 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.....	2-4
Decizia nr. 363 din 16 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011	5-11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.381. — Ordin al ministrului finanțelor publice pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 2.007/2008 privind aprobarea componenței Comisiei pentru autorizarea operatorilor economici din domenii cu reglementări specifice și a Regulamentului de organizare și funcționare a acesteia, precum și a Criteriilor referitoare la autorizarea funcționării unităților emitente de tichete	12-15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 272

din 4 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, excepție ridicată de Societatea Elcomex Agroindustrial — S.A. din Sibiu în Dosarul nr. 2.244/118/2017/a10 al Tribunalului Constanța — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 24D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât textele criticate nu aduc atingere prevederilor constituționale invocate în susținerea acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 19 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.244/118/2017/a10, **Tribunalul Constanța — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență**, excepție ridicată de Societatea Elcomex Agroindustrial — S.A. din Sibiu într-o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 85/2014.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, deoarece, în contextul punerii în discuția instanței de judecată a cererii de ridicare a măsurilor suspendării acțiunilor judiciare, extrajudiciare și de executare silită, debitorul aflat în procedura de insolvență, chiar dacă nu i-a fost ridicat dreptul de administrare, și ceilalți creditori care nu sunt titulari ai unei creanțe ce beneficiază de o clauză sau cei care beneficiază de o altă clauză de preferință, diferită de cea deținută de reclamatul-creditor, nu sunt citați și nu participă efectiv și direct la soluționarea cauzei având un atare obiect. Prin urmare, se apreciază că este încălcat dreptul de acces la instanță, la un proces echitabil, respectiv egalitatea de arme. În acest context

este invocată o pretinsă încălcare a principiului egalității și crearea unei discriminări între persoanele participante la procedura insolvenței. De asemenea, se menționează că normele criticate nu sunt previzibile, întrucât se referă la valorificarea imediată a bunurilor, context în care debitorul nu știe când și dacă poate sau nu să se reorganizeze în mod efectiv deoarece prin prevederile criticate nu este stabilit un termen până la care creditorul titular al unei creanțe ce beneficiază de o clauză de preferință poate să solicite ridicarea suspendării prevăzute de dispozițiile legale criticate. De asemenea, debitorul nu cunoaște cine a procedat la evaluarea proprietății sale garantate în favoarea creditorului reclamant și, prin urmare, nu poate contesta această evaluare. În acest context se precizează că, în practică, astfel cum este și cazul de față, se uzează de evaluarea efectuată anterior deschiderii procedurii insolvenței, respectiv cu ocazia încheierii contractelor de credit bancar.

6. **Tribunalul Constanța — Secția a II-a civilă** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, care au următorul cuprins: „*Creditorul titular al unei creanțe ce beneficiază de o cauză de preferință poate solicita judecătorului-sindic, cu citarea comitetului creditorilor, a administratorului special și a administratorului judiciar, ridicarea suspendării prevăzute la art. 75 alin. (1) cu privire la creanța sa și valorificarea imediată, în cadrul procedurii, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 154—158 și cu condiția achitării din preț a cheltuielilor prevăzute la art. 159 alin. (1) pct. 1, a bunului asupra căruia poartă cauza de preferință, în una dintre următoarele situații:*

A. atunci când valoarea obiectului garanției, determinată de un evaluator conform standardelor internaționale de evaluare,

este pe deplin acoperită de valoarea totală a creanțelor și a părților de creanțe garantate cu acel obiect, dacă:

a) obiectul garanției nu prezintă o importanță determinantă pentru reușita planului de reorganizare propus;

b) obiectul garanției face parte dintr-un subsansamblu funcțional, iar prin desprinderea și vânzarea lui separată, valoarea bunurilor rămase nu se diminuează;”.

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție și ale art. 24 privind dreptul la apărare. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 privind dreptul la un proces echitabil, ale art. 13 referitor la dreptul la un remediu efectiv și ale art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate fac parte din titlul II: *Procedura insolvenței*, capitolul I: *Dispoziții comune*, secțiunea a 3-a: *Deschiderea procedurii și efectele acesteia*. Astfel, unul dintre efectele imediate ale deschiderii procedurii insolvenței este prevăzut la art. 75 alin. (1), potrivit căruia de la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului, desigur cu excepțiile prevăzute de lege [spre exemplu, la art. 75 alin. (2) și (3)]. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor. Repunerea pe rol a acestora este posibilă doar în cazul desființării hotărârii de deschidere a procedurii, a revocării încheierii de deschidere a procedurii sau în cazul încheierii procedurii în condițiile prevăzute la art. 178 din Legea nr. 85/2014. În cazul în care hotărârea de deschidere a procedurii este desființată sau, după caz, revocată, acțiunile judiciare sau extrajudiciare pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului pot fi repuse pe rol, iar măsurile de executare silită pot fi reluate. La data rămânerii definitive a hotărârii de deschidere a procedurii, atât acțiunea judiciară sau extrajudiciară, cât și executările silite suspendate încetează.

13. În acest context, în virtutea prevederilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014, creditorul titular al unei creanțe ce beneficiază de o cauză de preferință poate solicita judecătorului-sindic, cu citarea comitetului creditorilor, a administratorului special și a administratorului judiciar, ridicarea suspendării prevăzute la art. 75 alin. (1) cu privire la creanța sa și valorificarea imediată, în cadrul procedurii, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 154—158 din Legea nr. 85/2014 și cu condiția achitării din preț a cheltuielilor prevăzute la art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014, a bunului asupra căruia poartă cauza de preferință, în una dintre următoarele situații: atunci când valoarea obiectului garanției, determinată de un evaluator conform standardelor internaționale de evaluare, este pe deplin acoperită de valoarea totală a creanțelor și a părților de creanțe garantate cu acel obiect, dacă: obiectul garanției nu prezintă o importanță determinantă pentru reușita planului de reorganizare propus; obiectul garanției face parte dintr-un subsansamblu funcțional, iar prin desprinderea și vânzarea lui separată, valoarea bunurilor rămase nu se diminuează.

14. Față de această împrejurare, nemulțumirea autoarei prezentei excepții constă în faptul că în această procedură, prin care creditorul titular al unei creanțe ce beneficiază de o clauză de preferință solicită judecătorului-sindic ridicarea suspendării

acțiunilor judiciare, extrajudiciare și de executare silită, soluționarea cauzei are loc numai cu participarea, respectiv citarea comitetului creditorilor, a administratorului special și a administratorului judiciar, fără citarea creditorilor sau a debitorului, context în care consideră că este încălcat accesul liber la justiție și dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil, prin prisma egalității de arme.

15. În ceea ce privește critica raportată la art. 21 din Constituție, Curtea reține că accesul liber la justiție consacrat de Legea fundamentală implică între altele adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenul în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale, inclusiv cele referitoare la căile de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată (Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006), astfel încât să fie reglementată respectarea pentru toate părțile a garanțiilor care caracterizează dreptul la un proces echitabil.

16. Potrivit art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa, cu titlu general, că art. 6 paragraful 1 din Convenție garantează oricărei persoane dreptul de a aduce în fața unei instanțe orice pretenție referitoare la drepturi și obligații cu caracter civil (a se vedea Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, și Hotărârea din 20 decembrie 2011, pronunțată în Cauza *Dokic împotriva Serbiei*, paragraful 35).

17. De asemenea, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut că o caracteristică a accesului liber la justiție este aceea că nu este un drept absolut (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în Cauza *Ashingdane împotriva Regatului Unit*). Astfel, acest drept, care cere prin însăși natura sa o reglementare din partea statului, poate fi subiectul unor limitări sau condiționări atât timp cât nu este atinsă însăși substanța sa.

18. În ceea ce privește procesul echitabil, prin Decizia nr. 320 din 14 septembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1027 din 8 noiembrie 2004, Curtea a reținut că noțiunea de proces echitabil presupune egalitatea mijloacelor în ceea ce privește părțile, adică posibilitatea ca fiecare dintre acestea să își expună cauza în fața instanței, în condiții care să nu o dezavantajeze în mod semnificativ față de partea adversă, iar principiul egalității armelor este o garanție a procesului echitabil (a se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 27 octombrie 1993, pronunțată în Cauza *Dombo Behe er B.V. împotriva Olandei*, paragraful 33).

19. Prin cadrul legal în materie de insolvență sunt stabilite competențe pentru fiecare participant la procedură, iar, în conformitate cu scopul și principiile procedurii de insolvență, legiuitorul a recunoscut, în funcție de interesul urmărit, legitimare procesuală fiecărui creditor sau creditorilor prin organele colective de reprezentare a intereselor acestora. Astfel, judecătorul-sindic efectuează controlul judecătoresc al activității administratorului judiciar și/sau lichidatorului și soluționează procesele și cererile de natură judiciară aferente procedurii insolvenței. Administratorul special participă, în calitate de reprezentant al debitorului, la judecarea unor acțiuni; formulează

contestații în cadrul procedurii reglementate de prezenta lege; administrează activitatea debitorului, sub supravegherea administratorului judiciar, după confirmarea planului, doar în situația în care nu i s-a ridicat debitorului dreptul de administrare. Administratorul judiciar ori lichidatorul sau, în mod excepțional, debitorul, dacă acestuia nu i s-a ridicat dreptul de a-și administra averea, exercită atribuțiile manageriale, iar creditorii, prin organele acestora, pot controla, sub aspectul oportunității, deciziile manageriale adoptate de persoanele competente. De asemenea, legiuitorul a dat posibilitatea ca, în condițiile prevăzute de lege, orice creditor să poată formula contestație la judecătorul-sindic pentru motive de nelegalitate, în fața căruia se pot prezenta nemulțumirile și se pot formula toate apărările pe care le consideră necesare, în condițiile legii.

20. În ceea ce privește soluționarea cererilor creditorilor titulari ai unor creanțe ce beneficiază de o cauză de preferință de ridicare a suspendării prevăzute la art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, Curtea observă că la judecarea acestor chestiuni de către judecătorul-sindic creditorii sunt reprezentați de comitetul creditorilor, care poate face toate apărările necesare în virtutea rolului său de organ reprezentativ al adunării creditorilor și pentru a reprezenta interesul concursual al tuturor creditorilor înscrși la masa credală.

21. Dispozițiile referitoare la comitetul de creditori satisfac unul dintre imperativele legii, și anume cadrul organizat, ca modalitate de manifestare a voinței creditorilor participanți la procedura insolvenței. Din enumerarea atribuțiilor stabilite prin lege, Curtea observă că acest comitet acționează ca un mandatar al adunării creditorilor, care îndeplinește funcția de reprezentare a creditorilor înscrși în tabelul definitiv de creanțe în raporturile cu administratorul judiciar sau cu lichidatorul.

22. De altfel, procedura prevăzută de Legea nr. 85/2014 impune crearea unui cadru unitar, colectiv, concursual și egalitar în care creditorii unui debitor comun să își poată valorifica drepturile împotriva debitorului aflat în stare de insolvență, în acord cu scopul și cu principiile ce guvernează această procedură, spre exemplu, asigurarea unei proceduri eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri; asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang; asigurarea unui grad ridicat

de transparență și previzibilitate în procedură; recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile.

23. Curtea, în jurisprudența sa, a arătat că unele aspecte prevăzute de normele care reglementează în materie de insolvență își găsesc justificarea în specificul acestei proceduri, care presupune un număr foarte mare de părți și o mare diversitate de acte procedurale de natură să îngreuneze mult desfășurarea procedurii. Acestea constituie o măsură specială prin care se asigură soluționarea cu celeritate a cauzelor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 367 din 17 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2009, Decizia nr. 1.436 din 5 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 879 din 16 decembrie 2009, Decizia nr. 1.453 din 3 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11 din 6 ianuarie 2012), considerente care sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește desfășurarea procedurii prevăzute la art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014.

24. Față de această împrejurare, Curtea constată că dispozițiile criticate nu aduc atingere accesului liber la justiție, dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, prin prisma egalității de arme, astfel că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 16, 21 și 24, precum și cele convenționale ale art. 6, 13 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este neîntemeiată.

25. Referitor la celelalte susțineri ale autoarei excepției de neconstituționalitate referitoare la valorificarea imediată a bunurilor și la folosirea unor evaluări efectuate anterior deschiderii procedurii insolvenței, respectiv cu ocazia încheierii contractelor de credit bancar, Curtea constată că acestea sunt chestiuni ce țin de interpretarea și aplicarea în concret la speța dedusă judecării. De altfel, normele criticate nu trebuie privite în mod singular, ci trebuie avut în vedere întreg ansamblul legislativ ce reglementează procedura insolvenței.

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Elcomex Agroindustrial — S.A. din Sibiu în Dosarul nr. 2.244/118/2017/a10 al Tribunalului Constanța — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 78 alin. (1) lit. A din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Constanța — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 4 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 363

din 16 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, excepție ridicată de Federația Sindicatelor Independente din Educație în Dosarul nr. 798/57/2017 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 681D/2018.

2. La apelul nominal răspunde domnul Ștefan-Petru Damo, președinte al Federației Sindicatelor Independente din Educație, cu mandat de reprezentare depus la dosar. Lipsește partea Ministerul Educației Naționale. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autoarea excepției de neconstituționalitate a depus la dosar concluzii scrise, prin care solicită admiterea acesteia.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autoarei excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, astfel cum a fost formulată și argumentată. Arată, în esență, că sintagmele „organizații reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar”, respectiv „de ramură a învățământului”, cuprinse în dispozițiile criticate din Legea nr. 1/2011, contravin prevederilor art. 9, art. 15 alin. (1), art. 40 și art. 53 din Constituție. Referitor la încălcarea art. 9 din Constituție susține că dispozițiile criticate îngrădesc dreptul de apărare și reprezentare sindicală a intereselor membrilor săi la nivel de unitate și la nivel de grup de unități în care au reprezentativitate potrivit legii. Astfel, prevederile criticate instituie o condiție, și anume — pentru apărarea intereselor membrilor de sindicat, în cadrul ședințelor consiliilor de administrație ale unităților de învățământ, la etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ, la concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct din unitatea de învățământ, în cadrul elaborării metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit — pot participa doar organizațiile sindicale care îndeplinesc condițiile de reprezentativitate la nivel

de sector de activitate. Or, atât timp cât problemele în discuție sunt locale sau regionale, condiționarea dreptului de apărare sindicală de obținerea unui nivel de reprezentativitate nu este justificată. Mai arată că instanța judecătorească a reținut că regimul juridic al celor două tipuri de reprezentativitate este identic, potrivit Legii nr. 62/2011, astfel că nu există nicio justificare obiectivă în restrângerea dreptului sindical în detrimentul sindicatului reprezentativ la nivel de grup de unități. De asemenea, instanța a reținut inconsecvența legiuitorului rezultată din prevederile art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, care se referă la reprezentativitate la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar, și din art. 96 alin. (4¹), care se referă la reprezentativitate la nivel de unitate. Referitor la încălcarea art. 40 din Constituție se susține că se îngrădește nejustificat și disproporționat dreptul de asociere, ca efect al distincției dintre celor două tipuri de reprezentativitate legală. Astfel, sunt golite de conținut dispozițiile art. 40 din Constituție, deoarece libertatea de asociere devine iluzorie, câtă vreme exercitarea acesteia la nivel local și regional este condiționată de afilierea la o organizație sindicală având reprezentativitate la nivel de sector. Referitor la încălcarea art. 16 din Constituție se susține, în primul rând, că dispozițiile criticate pun mai presus de lege sindicatele care au reprezentativitate la nivel de sector de activitate, cu efectul restrângerii exercitării în condiții de egalitate a dreptului la apărare sindicală pentru sindicatele cu reprezentativitate la nivel de grup de unități. În al doilea rând, invocă inegalitatea de tratament aplicată membrilor săi de sindicat aflați în situații comparabile cu membrii de sindicat afiliați altor sindicate din același sector de activitate. În al treilea rând, susține că este discriminat prin îngrădirea dreptului de apărare și reprezentare sindicală, manifestată prin excluderea sa de la exercitarea acestor drepturi. Referitor la art. 53 din Constituție susține că se restrâng drepturi fundamentale, fără a fi aplicabilă vreo cauză de restrângere și fără a fi aplicabile condițiile prevăzute de art. 53 alin. (2) din Constituție. În final, invocă și încălcarea art. 15 alin. (1) din Constituție, prin restrângerea exercitării mai multor drepturi fundamentale. În concluzie, susține că dispozițiile criticate afectează ordinea de drept, democrația constituțională, garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor, fiind în conflict și cu norme de drept europene și internaționale, interpus normelor de rang constituțional. Depune note scrise în acest sens.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă, referitor la art. 258 din Legea nr. 1/2011, Decizia Curții Constituționale nr. 992 din 22 noiembrie 2012. Consideră că legiuitorul urmărește asigurarea reprezentativității la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar, nefiind încălcate textele invocate din Constituție.

5. În replică, reprezentantul autoarei excepției de neconstituționalitate susține că Decizia Curții Constituționale nr. 992 din 22 noiembrie 2012 nu vizează aceleași critici cu cele aduse în prezenta cauză, nefiind relevantă în speță.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 3 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 798/57/2017, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamanta Federația Sindicatelor Independente din Educație (FSIE), în cadrul soluționării unei acțiuni de contencios administrativ având ca obiect „anulare act administrativ”.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea excepției susține, referitor la dispozițiile art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, că acestea contravin dispozițiilor art. 9, art. 40, art. 16, art. 53 și art. 15 din Constituție.

8. Cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 9 din Constituție, se susține că se îngreșește dreptul de apărare și reprezentare sindicală a intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale membrilor de sindicat ai federației, deoarece art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 instituie în mod arbitrar și abuziv prevederea potrivit căreia, pentru asigurarea reprezentării și apărării drepturilor membrilor de sindicat în cadrul consiliilor de administrație ale unităților de învățământ preuniversitar, organizațiile sindicale pot participa numai în măsura în care îndeplinesc condițiile de reprezentativitate la nivel de sector de activitate. În consecință, dispozițiile criticate îngreșesc în tot dreptul organizațiilor sindicale care au reprezentativitate la nivel de unitate și la nivel de grup de unități de a participa la ședințele consiliilor de administrație ale unităților de învățământ în care acestea au membri de sindicat și au reprezentativitate constatată de instanța competentă. O astfel de îngreșire este nejustificată, arbitrară și abuzivă, neexistând niciun motiv legal și rezonabil pentru care s-ar impune condiția unui nivel de reprezentativitate superior, și anume la nivel de sector de activitate, pentru admisibilitatea participării sindicatelor la consiliile de administrație ale unităților de învățământ, consilii în cadrul cărora se discută chestiuni de interes local pentru angajații și membrii de sindicat din unitățile respective, nicidecum chestiuni de interes sectorial sau național. Impunerea unui nivel de reprezentativitate la nivel de sector de activitate și-ar avea motivația pentru problemele de interes la nivel de sector de activitate, caz în care ar fi necesară asigurarea unei reprezentativități la un nivel superior, pe motiv că este în discuție apărarea drepturilor membrilor de sindicat la nivelul întregului sector de activitate. *Per a contrario*, raportat la problemele de interes la nivel de unitate și la nivel de grup de unități, o reprezentare reală a drepturilor și a intereselor membrilor de sindicat poate fi asigurată, în mod logic și legitim, de cei direct implicați și îndrituiți, adică de organizațiile sindicale având reprezentativitate la nivel de unitate și la nivel de grup de unități, ai căror reprezentanți sindicali cunosc în mod real și obiectiv situația și problematica la nivel de unitate și la nivel de grup de unități, fiind astfel cei mai în măsură să asigure apărarea drepturilor și a intereselor membrilor de sindicat din unitățile

respective. *In concreto*, art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 cauzează excluderea participării FSIE la ședințele consiliului de administrație al unităților de învățământ preuniversitar de stat în care are membri de sindicat și are reprezentativitate constatată prin hotărâre judecătorească executorie și definitivă, precum și excluderea participării sale la ședințele consiliului de administrație al inspectoratelor școlare județene în care are membri de sindicat, ședințe în care se discută chestiuni de interes major pentru membrii de sindicat din unitățile respective și se adoptă hotărâri care produc efecte asupra tuturor acestora. În consecință, îi este îngreșit în tot exercițiul dreptului de apărare și reprezentare sindicală a drepturilor și a intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale celor peste 1.100 de membri de sindicat ai federației.

9. Cât privește încălcarea art. 40 alin. (1) din Constituție se susține, în esență, că detumarea condițiilor de reprezentativitate — prin art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 — de la scopul pentru care au fost instituite prin Legea nr. 62/2011 are ca efect îngreșirea disproporționată a libertății de asociere, întrucât, pentru probleme ce țin de problematica particulară și interesul unităților de învățământ, membrilor de sindicat din cadrul acestora le este îngreșit dreptul de apărare și reprezentare sindicală prin condiționarea coercitivă de aderare/asociere/afiliere a lor numai la una dintre cele două federații sindicale preexistente care au reprezentativitate la nivel de sector de activitate, și anume FSLI și FSE FEN-Spiru Haret. Astfel, dialogul social și, mai ales, dreptul de apărare și reprezentare sindicală la nivelul unităților de învățământ nu pot fi asigurate decât de organizații sindicale cu reprezentativitate la nivel de sector de activitate. Un astfel de efect este disproporționat, având în vedere că problemele pentru care art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 impune obligativitatea reprezentativității la nivel de sector de activitate și pentru nivelul unităților și al grupurilor de unități vizează strict activitatea unităților de învățământ respective, precum participarea în consiliul de administrație al unităților de învățământ și în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene, participarea la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de director, respectiv de director adjunct al unităților de învățământ, participarea la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare ori participarea la procedura de elaborare a metodologiei și a criteriilor de acordare a gradației de merit pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar. Condiționarea admisibilității participării sindicatelor în consiliul de administrație al unităților de învățământ și în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene, la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de director, respectiv de director adjunct al unităților de învățământ, la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare ori la procedura de elaborare a metodologiei și a criteriilor de acordare a gradației de merit pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, de dobândirea de către acestea exclusiv a reprezentativității la nivel de sector de activitate nu este justificată, atât timp cât problemele cu privire la care se cere această reprezentativitate sunt de interes local, adică la nivel de unitate de învățământ și de grup de unități, nicidecum de interes la nivel de sector de activitate.

10. Referitor la încălcarea art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, autoarea excepției susține, în esență, că, din cauza prevederilor art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, este discriminată prin îngreșirea exercitării drepturilor de apărare și

reprezentare sindicală manifestată prin excluderea participării sale la ședințele consiliului de administrație al unităților de învățământ preuniversitar de stat în care are membri de sindicat, deși are reprezentativitate constatată prin hotărâre judecătorească executorie și definitivă, precum și prin excluderea participării sale la ședințele consiliului de administrație al inspectoratelor școlare județene în județele în care are membri de sindicat comparativ cu terțe persoane aflate în situație comparabilă. Din cauza prevederilor art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, autoarea excepției — FSIE — susține că este discriminată prin îngădirea dreptului de asociere, discriminare manifestată prin următoarele: în primul rând, membrii de sindicat ai organizațiilor din federație și/sau din organizații sindicale afiliate acestora, după caz, sunt constrânși să se retragă din federație, pe motiv că nu pot fi reprezentați și apărați de aceasta în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene/municipiului București, respectiv în consiliul de administrație al unităților de învățământ unde FSIE are reprezentativitate, fiind astfel constrânși să se afilieze la celelalte două federații sindicale preexistente, și anume FSLI și FSE FEN — Spiru Haret; în al doilea rând, angajații din sectorul preuniversitar de stat nu se vor afilia organizațiilor sindicale din FSIE pe motiv că nu pot fi reprezentați și apărați de aceasta în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene/municipiului București, respectiv în consiliul de administrație al unităților de învățământ unde FSIE are reprezentativitate, fiind astfel constrânși să se afilieze la celelalte două federații sindicale preexistente; în al treilea rând, organizațiile sindicale din sectorul preuniversitar de stat nu se vor afilia federației reclamante pe motiv că nu pot fi reprezentate și apărate de aceasta în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene/municipiului București, respectiv în consiliul de administrație al unităților de învățământ unde FSIE are reprezentativitate, fiind astfel constrânse să se afilieze la celelalte două federații sindicale preexistente. Astfel, prevederile art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 au cauzat instaurarea unei situații de discriminare a FSIE care favorizează și profită exclusiv celor două federații sindicale preexistente, FSLI și FSE FEN — Spiru Haret, cărora li se recunoaște exercitarea deplină a dreptului sindical de apărare și reprezentare în situație. Altfel spus, art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 a cauzat constituirea unui monopol sindical exclusivist și fățiș în favoarea celor două federații sindicale preexistente în sectorul de activitate învățământ preuniversitar de stat cu consecința discriminării autoarei excepției.

11. Referitor la încălcarea art. 53 din Constituție, se susține că prevederile art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 restrâng exercițiul dreptului sindical de reprezentare sindicală și de apărare a drepturilor și intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale în mod nejustificat, arbitrar și abuziv, pe motiv că niciuna dintre cauzele limitativ dispuse de art. 53 alin. (1) din Constituție nu este aplicabilă și nici nu poate fi dovedită. Mai mult, nu sunt îndeplinite nici condițiile prevăzute în art. 53 alin. (2) din Constituție. *Ad absurdum*, dacă prevederile criticate din Legea nr. 1/2011 ar fi fost adoptate pentru unul dintre motivele arătate în art. 53 alin. (1), restrângerea ar fi trebuit să fi fost necesară într-o societate democratică, ar fi trebuit să fie aplicată nediscriminatoriu și fără a aduce atingere dreptului sau libertății, adică ar fi trebuit să fie aplicată și celor două federații sindicale preexistente, FSLI și FSE FEN — Spiru Haret, și să nu aducă atingere dreptului și libertății altor persoane. Drepturile fundamentale, printre care se numără și

dreptul de a beneficia de protecția garantată privind restrângerea strict condiționată a unor drepturi și libertăți, sunt garantate de Constituție și de norme europene suficient de clare, precise și neechivoce prin ele însele, trebuind a fi implementate într-o manieră concretă și reală, iar nu într-o manieră iluzorie, golită de conținut și care să limiteze dreptul sau să îi împiedice exercitarea în vreun fel.

12. Potrivit art. 8 alin. (2) din Convenția nr. 87/1948 a Organizației Internaționale a Muncii privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical, „*Legislația națională nu va trebui să prejudicieze și nici să fie aplicată în așa fel încât să prejudicieze garanțiile prevăzute de prezenta convenție*”. Potrivit art. 11 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, „*orice persoană are dreptul la (...) libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale*”. Cu alte cuvinte, constituirea de sindicate și afilierea la sindicate au scopul clar de a ajuta la apărarea intereselor persoanelor/membrilor de sindicat respectivi. Or, acest drept de asociere devine iluzoriu și golit de conținut, câtă vreme federația sindicală pe care au constituit-o sau la care au aderat, în speță FSIE, este pusă în imposibilitatea de a le apăra drepturile și libertățile fundamentale din cauza art. 96 alin. (3) și următoarelor din Legea nr. 1/2011. Mai mult, potrivit art. 11 alin. (1) din convenția menționată, exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Totodată, potrivit art. 17 „Interzicerea abuzului de drept din Convenție” și art. 54 „Interzicerea abuzului de drept” din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, este interzis abuzul de drept sub aspectul că niciun stat nu are „un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această convenție.” Or, raportat la normele europene/internaționale menționate, rezultă, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că reclamantei-autoare a excepției de neconstituționalitate — FSIE și membrilor săi de sindicat le este încălcat dreptul de a beneficia de protecția garantată privind restrângerea strict condiționată a unor drepturi și libertăți, dreptul de asociere din cauza îngădirii dreptului de apărare și reprezentare sindicală a intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale membrilor de sindicat în raport cu angajatorii (unitățile de învățământ preuniversitar de stat) și cu organizațiile acestora (inspectoratele școlare județene) prin excluderea participării sale, în calitate de observator sindical, la ședințele consiliului de administrație ale unităților de învățământ preuniversitar de stat în care are membri de sindicat și are reprezentativitate, precum și prin excluderea participării la ședințele consiliului de administrație ale inspectoratelor școlare județene din județele în care are membri de sindicat. Astfel, prevederile art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 contravin și art. 15 alin. (1) din Constituție, prin îngădirea „dreptului universalității”.

13. Referitor la dispozițiile art. 254 alin. (18), ale art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4) și ale art. 261 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, se susține, în esență, că acestea contravin dispozițiilor art. 9, art. 40, art. 16, art. 53 și art. 15 din Constituție.

14. Cu privire la încălcarea art. 9 din Constituție se susține că aceste dispoziții îngrădesc în tot dreptul organizațiilor sindicale care au reprezentativitate la nivel de unitate și la nivel de grup de unități de a participa la procedura de organizare și desfășurare a concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct, respectiv pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare generale. Dispozițiile criticate cauzează excluderea participării FSIE la procedura acordării gradației de merit pentru membrii săi de sindicat. Astfel, în temeiul prevederilor criticate, autoarei excepției i-a fost îngrădit în tot exercițiul dreptului de apărare și reprezentare sindicală a drepturilor și a intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale celor peste 1.100 de membri de sindicat ai federației reclamante, cu consecința gravă a pierderii concursului de director și director adjunct, din unități de învățământ preuniversitar în care are membri de sindicat și are reprezentativitate, de către unii membri de sindicat ai federației reclamante FSIE, merituoși și eligibili, ale căror drepturi nu au putut fi apărate în sesiunile din anii 2016 și 2017.

15. Referitor la încălcarea art. 40 alin. (1) din Constituție se susține că deturnarea condițiilor de reprezentativitate de la scopul pentru care au fost instituite prin Legea nr. 62/2011 are ca efect îngrădirea disproporționată a libertății de asociere, aducând în conflict constituțional prevederile criticate cu dispozițiile constituționale în materie. Acesta este, în esență, argumentul pentru care consideră dispozițiile Legii nr. 1/2011 ca fiind neconstituționale, obiectul efectelor și consecințelor instituirii prin lege, numai într-un anumit sector de activitate — sectorul învățământ preuniversitar de stat — a unui anumit nivel de reprezentativitate. Dispozițiile criticate au ca efect concret restrângerea în mod nejustificat a libertății de asociere, deoarece dialogul social și, mai ales, dreptul de apărare și reprezentare sindicală la nivelul unităților de învățământ nu pot fi asigurate decât de organizații sindicale cu reprezentativitate la nivel de sector de activitate. Un astfel de efect este disproporționat, având în vedere că problemele pentru care dispozițiile criticate impun obligativitatea reprezentativității la nivel de sector de activitate și pentru nivelul unităților și al grupurilor de unități vizează strict activitatea unităților de învățământ respective, precum: participarea în consiliul de administrație al unităților de învățământ și în consiliul de administrație al inspectoratelor școlare județene, participarea la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de director, respectiv de director adjunct al unităților de învățământ, participarea la concursurile organizate pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare ori participarea la procedura de elaborare a metodologiei și a criteriilor de acordare a gradației de merit pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar. Astfel, libertatea de asociere sindicală este goliță de conținut.

16. Referitor la încălcarea art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție se susține că excluderea FSIE de la procedura de organizare și desfășurare a concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct, respectiv pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare generale este discriminatorie, deși membrii săi de sindicat se află într-o situație comparabilă cu cei ai altor organizații sindicale afiliate la federațiile sindicale preexistente având reprezentativitate la nivel de sector de activitate, FSLI și FSL FEN — Spiru Haret.

17. Cu privire la încălcarea art. 53 din Constituție arată că prevederile criticate restrâng reclamantei FSIE exercițiul dreptului sindical de reprezentare sindicală și de apărare a drepturilor și a intereselor profesionale, economice, sociale și

sindicale în mod nejustificat, arbitrar și abuziv, deoarece niciuna dintre cauzele limitativ prevăzute de art. 53 alin. (1) din Constituție nu este aplicabilă și nici dovedibilă în situația care vizează procedura organizării și desfășurării concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct, respectiv pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale inspectoratelor școlare generale. *Ad absurdum*, dacă prevederile criticate din Legea nr. 1/2011 ar fi fost adoptate pentru unul dintre motivele prevăzute la art. 53 alin. (1), restrângerea ar fi trebuit să fie aplicată și celor două federații sindicale preexistente, FSLI și FSE FEN — Spiru Haret, și să nu aducă atingere dreptului și libertății altor persoane. Drepturile fundamentale trebuie să fie implementate într-o manieră concretă și reală, iar nu într-o manieră iluzorie, goliță de conținut și care să limiteze dreptul sau să îi împiedice exercitarea în vreun fel. Astfel, deoarece prevederile criticate contravin mai multor dispoziții din Constituție, se încalcă și dispozițiile art. 15 alin. (1), prin îngrădirea exercitării „dreptului universalității”.

18. Referitor la prevederile art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 se susține, în esență, că acestea contravin dispozițiilor art. 9, art. 40, art. 16, art. 53 și art. 15 din Constituție.

19. Cu privire la încălcarea art. 9 din Constituție se arată că dispozițiile art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 stabilesc, în mod arbitrar și abuziv, că, pentru elaborarea metodologiei și a criteriilor de acordare a gradației de merit, Ministerul Educației va proceda la „consultarea federațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură de învățământ”. În consecință, dispozițiile criticate îngrădesc dreptul organizațiilor sindicale care au reprezentativitate la nivel de unitate și la nivel de grup de unități de a participa la procedura acordării gradației de merit, iar o astfel de îngrădire este nejustificată, arbitrară și abuzivă, neexistând niciun motiv legal și rezonabil pentru care s-ar impune condiția unui nivel de reprezentativitate superior pentru admisibilitatea participării sindicatelor la procedura acordării gradației de merit, procedura în cadrul căreia se evaluează angajații și membrii de sindicat din unitățile respective. Așadar, art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 are drept consecință excluderea participării autoarei excepției la procedura acordării gradației de merit pentru membrii săi de sindicat. Prin excluderea acestei participări la procedura acordării gradației de merit în sesiunile din anii 2016 și 2017, dreptul sindical de organizare a activității și de formulare de programe proprii de apărare și reprezentare a drepturilor și intereselor organizațiilor și membrilor săi devine un drept iluzoriu nu doar pentru federația sindicală ca atare, ci, mai grav, pentru fiecare membru de sindicat al acesteia.

20. Cu privire la încălcarea art. 40 alin. (1) din Constituție se arată că deturnarea condițiilor de reprezentativitate — prin art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 — de la scopul pentru care au fost instituite prin Legea nr. 62/2011 are ca efect îngrădirea disproporționată a libertății de asociere, în sensul celor arătate mai sus. Din cauza îngrădirii exercitării dreptului sindical de apărare și reprezentare în cadrul procedurii de elaborare a metodologiei și a criteriilor de acordare a gradației de merit pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, numărul membrilor de sindicat ai federației autoare a excepției a scăzut dramatic de la 1.701 în 2016 la 1.100 în prezent, iar numărul organizațiilor componente/afiliate a scăzut de la 3 în 2015 la 2 în 2016 și în prezent. În concret, dispozițiile criticate au creat o situație de monopol sindical profitabil exclusiv celor două federații sindicale preexistente, FSLI și FSE FEN Spiru Haret. Astfel, pe de-o parte, FSIE nu poate să își sporească

numărul de membri de sindicat și de organizații sindicale din cauza îngrădirii dreptului de apărare și reprezentare sindicală a drepturilor și a intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale membrilor săi, iar, pe de altă parte, i se cauzează pierderea masivă de membri de sindicat și de organizații, urmată de imediata afiliere a acestora la una dintre cele două federații sindicale preexistente. Acestea sunt consecințele instituirii prin lege, în mod nejustificat, arbitrar și abuziv, numai într-un anumit sector de activitate — sectorul învățământ preuniversitar de stat, a unui anumit nivel de reprezentativitate — reprezentativitatea la nivel de sector de activitate drept condiție restrictivă pentru exercitarea dreptului de apărare și reprezentare sindicală a drepturilor și intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale ale membrilor de sindicat.

21. Referitor la încălcarea art. 16 din Constituție, autoarea excepției arată că, prin excluderea sa de la procedura de acordare a gradației de merit, se creează o discriminare, deoarece membrii săi de sindicat se află în „situația comparabilă discriminatorie în care obținerea gradației de merit de către membrii de sindicat ai altor organizații sindicale afiliate la federațiile sindicale preexistente având reprezentativitate la nivel de sector de activitate — FSLI și FSE FEN — Spiru Haret — a fost susținută și facilitată prin participarea reprezentanților acestora ca observatori la respectivele proceduri, spre deosebire de membrii săi, ale căror drepturi și interese nu au putut fi reprezentate și apărate tocmai din cauza prevederilor de lege criticate. Se mai arată că federațiile sindicale preexistente, care au posibilitatea de a influența primirea gradației de merit de către membrii lor, prin participarea cu observator propriu la procedura acordării gradației de merit, în temeiul prevederilor legale criticate, sunt favorizate nejustificat”.

22. Referitor la încălcarea art. 53 din Constituție se arată că dispozițiile art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 restrâng exercițiul dreptului sindical de reprezentare sindicală și de apărare a drepturilor și intereselor profesionale, economice, sociale și sindicale în mod nejustificat, arbitrar și abuziv, deoarece niciuna dintre cauzele limitativ prevăzute de art. 53 alin. (1) din Constituție nu este aplicabilă și nici dovedibilă în situația excluderii participării sale, în calitate de observator sindical, la procedura acordării gradației de merit. Pentru toate aceste motive, se susține că se încalcă și dispozițiile art. 15 alin. (1) din Constituție, prin îngrădirea exercitării „dreptului universalității”.

23. **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că prevederile de lege criticate recunosc dreptul reprezentantului organizației sindicale de a participa la diverse activități cu vădit interes local numai dacă organizația din care provine este reprezentativă la nivel de sector de activitate. Or, nu apare nicio justificare obiectivă în restrângerea dreptului de reprezentare pentru activități de tip local. Având în vedere și inconsecvența legiuitorului rezultată din expresiile folosite în cuprinsul art. 96 din Legea nr. 1/2011, se poate aprecia că dispozițiile criticate reglementează restrângeri ale unor drepturi fundamentale.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autoarei excepției prezent la ședința publică, notele scrise depuse la dosar de autoarea excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

26. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

27. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011, cu modificările și completările ulterioare, având următorul conținut:

— Art. 96 alin. (3): *„Consiliul de administrație este organul de conducere al unității de învățământ. La ședințele consiliului de administrație participă de drept reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar din unitatea de învățământ, cu statut de observatori.”;*

— Art. 254 alin. (18): *„Reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar participă cu statut de observator la toate etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ.”;*

— Art. 258 alin. (1): *„Inspectoratul școlar numește comisia de concurs pentru ocuparea funcției de director, respectiv de director adjunct al unității de învățământ preuniversitar, unității conexe a învățământului preuniversitar, unității de învățământ pentru activități extrașcolare. Comisia de concurs pentru ocuparea funcției de director/director adjunct se stabilește conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice. La concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct participă de drept reprezentanți ai organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar și un reprezentant al părinților, cu statut de observatori.”;*

— Art. 260 alin. (4): *„În comisiile de concurs participă, cu statut de observator, reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului.”;*

— Art. 261 alin. (7): *„Reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului au drept de acces la documentele comisiilor de concurs.”;*

— Art. 264 alin. (2): *„Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului elaborează metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit, cu consultarea federațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură de învățământ.”*

28. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 9 privind sindicatele, patronatele și asociațiile profesionale, ale art. 15 alin. (1) privind universalitatea, ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 40 alin. (1) privind dreptul de asociere și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale. De asemenea sunt invocate prevederile art. 11 privind libertatea de asociere din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

29. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, așa cum reiese din actelor dosarului, autoarea excepției este o federație sindicală reprezentativă la nivel de grup de unități din sectorul de învățământ preuniversitar de stat,

având 1.100 membri de sindicat în peste 50 de unități din județele Alba și Cluj. Autoarea excepției este nemulțumită de dispozițiile din Legea nr. 1/2011 care conferă o serie de drepturi reprezentanților organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar, și anume: dreptul de a participa cu statut de observatori la ședințele consiliului de administrație al unității de învățământ, prevăzut de art. 96 alin. (3); dreptul de a participa cu statut de observator la toate etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ, prevăzut de art. 254 alin. (18); dreptul de a participa cu statut de observatori la concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct din unitatea de învățământ, prevăzut de art. 258 alin. (1). De asemenea, autoarea excepției critică dispozițiile din Legea nr. 1/2011 care conferă o serie de drepturi reprezentanților organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului, și anume: dreptul de a participa cu statut de observator în comisiile de concurs, prevăzut de art. 260 alin. (4); dreptul de a avea acces la documentele comisiilor de concurs, prevăzut de art. 261 alin. (7), și dreptul federațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului de a fi consultate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului la elaborarea metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit, drept prevăzut de art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011.

30. Referitor la dreptul la asociere în sindicate, prin Decizia nr. 62 din 22 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 379 din 15 mai 2019, paragrafele 20 și 21, Curtea a reținut că, așa cum rezultă atât din perspectiva prevederilor art. 8, art. 9 și ale art. 40 din Constituție, cât și a jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, dreptul de asociere este garantat, însă nu este absolut, deoarece orice formă de asociere (partid politic, sindicat, patronat, asociație profesională sau alte forme de asociere), ca expresie concretă de manifestare a acestui drept, trebuie să respecte condițiile legii referitoare la modalitatea de constituire și la desfășurarea activității specifice. Cu privire la libertatea de asociere, Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că nu este absolută, art. 11 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale permițând statelor să intervină pentru protejarea instituțiilor de drept și a drepturilor și libertăților altora dacă sunt amenințate prin activitățile sau intențiile unei asociații cu caracter politic. Cu toate acestea, marja de apreciere a statului este una limitată, fiind necesar ca excepțiile de la regula respectării dreptului de asociere să fie interpretate strict și impuse numai cu motive convingătoare și imperative, de natură a justifica restricționarea dreptului. Marja limitată de apreciere a statului face obiectul supravegherii europene riguroase atât asupra legii, cât și asupra deciziilor de aplicare a acesteia, inclusiv asupra deciziilor judiciare (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 17 februarie 2004, pronunțată în Cauza *Gorzelik și alții împotriva Poloniei*, paragrafele 94 și 95, Hotărârea din 10 iulie 1998, pronunțată în Cauza *Sidiropoulos și alții împotriva Greciei*, paragraful 40, Hotărârea din 2 octombrie 2001, pronunțată în Cauza *Stankov și Organizația Macedoneană Unită Ilinden împotriva Bulgariei*, paragraful 84).

31. De asemenea, Curtea a statuat că legiuitorul este competent să stabilească proceduri, condiții și exigențe în ceea ce privește activitatea sindicală, cu condiția să nu afecteze substanța prevederilor art. 9 și ale art. 40 alin. (1) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 24 din 24 ianuarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 7 februarie 2013).

32. Cu privire la stabilirea prin lege a unui prag de reprezentativitate, prin Decizia nr. 62 din 22 ianuarie 2019, paragrafele 24 și 25, Curtea a reținut, de principiu, că legiuitorul, în cadrul marjei sale de apreciere, are libertatea de a aprecia asupra numărului concret ce constituie, într-o materie sau alta, pragul de reprezentativitate, cu condiția să nu afecteze, să nu suprimă însăși posibilitatea reală și efectivă de exercitare a dreptului sau a libertății fundamentale garantate.

33. Referitor la rolul sindicatului reprezentativ, Curtea a reținut prin Decizia nr. 62 din 22 ianuarie 2019, la paragraful 31, că mecanismul legal prin care este asigurată atingerea scopului pentru care se înființează un sindicat constă, în principal, în dialogul social, respectiv accesul la negocierile colective de muncă și participarea la soluționarea conflictelor colective de muncă.

34. Având în vedere această jurisprudență, Curtea reține că Legea fundamentală garantează posibilitatea nelimitată a angajaților de a se asocia în sindicate și rolul sindicatelor de apărare a drepturilor și de promovare a intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor săi. Constituția nu prevede însă posibilitatea nelimitată a tuturor sindicatelor de a participa în orice condiții la toate nivelurile din activitatea din economia națională. În acest sens, potrivit art. 1 lit. t) din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 31 august 2012, reprezentativitatea este un „*atribut al organizațiilor sindicale sau patronale dobândit potrivit prevederilor prezentei legi, care conferă statutul de partener social abilitat să își reprezinte membrii în cadrul dialogului social instituționalizat*”. Art. 51 din Legea dialogului social nr. 62/2011 reglementează condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o organizație sindicală pentru a dobândi reprezentativitate la nivel național, la nivel de sector de activitate, la nivel de grup de unități și la nivel de unitate. În mod corelativ cu gradul de reprezentativitate obținut de o organizație sindicală, legea specială — Legea nr. 1/2011 conferă, pe lângă drepturile generale reglementate pentru orice organizație sindicală legal constituită, anumite drepturi speciale reprezentanților organizației sindicale, în funcție de nivelul său de reprezentativitate.

35. Astfel de drepturi sunt cele prevăzute de textele de lege criticate, aplicabile organizațiilor sindicale din învățământ, după cum urmează: reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative **la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar** au dreptul de a participa, cu statut de observatori la ședințele consiliului de administrație al unității de învățământ, dreptul de a participa cu statut de observator la toate etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ și dreptul de a participa cu statut de observatori la concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct din unitatea de învățământ. Reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative **la nivel de ramură a învățământului** au dreptul de a participa, cu statut de observator în comisiile de concurs, dreptul de a avea acces la documentele comisiilor de concurs, iar federațiile sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului au dreptul de a fi consultate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului la elaborarea metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit. Cu titlu general, art. 27 din Legea dialogului social nr. 62/2011 prevede că, în vederea realizării scopului pentru care sunt constituite, „*organizațiile sindicale au dreptul să folosească mijloace specifice, cum sunt: negocierile, procedurile de soluționare a litigiilor prin conciliere, mediere, arbitraj, petiție, pichet de protest, marș, miting și demonstrație sau grevă, în condițiile prevăzute de lege*”.

36. Prin urmare, reglementarea acestor drepturi speciale numai pentru reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar sau la nivel de ramură a învățământului nu poate fi privită ca o încălcare a dreptului de asociere în sindicate a membrilor organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de grup de unități, ceea ce ar atrage încălcarea dispozițiilor art. 9 și art. 40 din Constituție, ci ca o consecință firească a dobândirii unui statut de partener social bazat pe un grad superior de reprezentativitate pentru membrii săi în cadrul dialogului social instituționalizat. Astfel, imposibilitatea reprezentanților organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de grup de unități — cu grad de reprezentativitate mai mic decât organizațiile sindicale reprezentative la nivel național sau la nivel de sector de activitate — de a participa la ședințele consiliului de administrație al unității de învățământ, la etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ, la concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct din unitatea de învățământ sau de a avea acces la documentele comisiilor de concurs sau de a fi consultați de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului la elaborarea metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit nu are semnificația încălcerii dreptului fundamental de asociere în sindicate. De asemenea, nici prevederile art. 264 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, potrivit cărora numai federațiile sindicale reprezentative la nivel de ramură de învățământ sunt consultate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului la elaborarea metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit, nu încrădesc dreptul fundamental de asociere în sindicate, consacrat de dispozițiile art. 9 și art. 40 din Constituție. Așa cum a stabilit Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 27 octombrie 1975, paragraful 38, pronunțată în *Cauza Sindicatului național al poliției belgiene împotriva Belgiei*, art. 11 paragraful 1 din Convenție nu garantează sindicatelor și nici membrilor săi un anumit tratament din partea statului, cum ar fi dreptul de a fi consultat de acesta.

37. Cu privire la încălcarea art. 16 din Constituție, Curtea reține că, așa cum a statuat în mod constant în jurisprudența sa, acest principiu constituțional presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit,

nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În acest sens este Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994. Or, din perspectiva posibilității de a fi reprezentați la un anumit nivel de activitate din economia națională, situația juridică a angajaților membri ai unei organizații sindicale diferă în funcție de nivelul de reprezentativitate al organizației sindicale din care fac parte.

38. Așadar, instituirea drepturilor reprezentanților organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar sau la nivel de ramură a învățământului de a participa la ședințele consiliului de administrație al unității de învățământ, la etapele de organizare și desfășurare a concursurilor organizate de inspectoratul școlar sau de unitățile de învățământ, la concursul pentru ocuparea funcției de director/director adjunct din unitatea de învățământ sau de a avea acces la documentele comisiilor de concurs sau de a fi consultați de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului la elaborarea metodologiei și criteriilor de acordare a gradației de merit nu echivalează cu o discriminare a unei organizații sindicale la nivel de unitate sau de grup de unități, pentru care legiuitorul nu a prevăzut aceleași drepturi.

39. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Constituție, referitoare la universalitatea drepturilor și a obligațiilor, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 33 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 28 mai 2020, paragraful 19, că acestea conferă fiecărei persoane posibilitatea de a beneficia de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și de a-și asuma obligațiile prevăzute de acestea. Textul constituțional menționat instituie un principiu de largă aplicație și, ca urmare a formulării sale generice, nu poate fi invocat în sine pentru evidențierea unor eventuale vicii de neconstituționalitate.

40. În final, referitor la invocarea dispozițiilor art. 53 din Legea fundamentală, Curtea constată că acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu este incidentă ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

41. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Federația Sindicatelor Independente din Educație în Dosarul nr. 798/57/2017 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 96 alin. (3), ale art. 254 alin. (18), art. 258 alin. (1), art. 260 alin. (4), art. 261 alin. (7) și ale art. 264 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 2.007/2008 privind aprobarea componenței Comisiei pentru autorizarea operatorilor economici din domenii cu reglementări specifice și a Regulamentului de organizare și funcționare a acesteia, precum și a Criteriilor referitoare la autorizarea funcționării unităților emitente de tichete

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (9) și (10), precum și ale art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2020 privind unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de persoane cele mai defavorizate care beneficiază de mese calde pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde, acordate din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestora,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 2.007/2008 privind aprobarea componenței Comisiei pentru autorizarea operatorilor economici din domenii cu reglementări specifice și a Regulamentului de organizare și funcționare a acesteia, precum și a Criteriilor referitoare la autorizarea funcționării unităților emitente de tichete, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 516 din 9 iulie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 52, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 52. — (1) Modelul autorizației de funcționare emise unităților emitente de vouchere de vacanță, de tichete sociale pentru grădiniță, precum și de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde este prevăzut în anexa nr. 13.”

2. La articolul 52, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Direcția de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific va aloca fiecărei autorizații de funcționare un cod de autorizare, ținând un registru special în acest sens, și va avea următoarea configurație:

RO 123 XX 00000, unde:

— RO reprezintă codul ISO al țării;

— 123 reprezintă o secvență numerică de 3 caractere pentru identificarea unității emitente;

— XX — secvență ce reprezintă tipul activității autorizate, respectiv: VH — vouchere de vacanță pe suport hârtie, VE — vouchere de vacanță pe suport electronic, TG — tichete sociale pentru grădiniță, MC — tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde;

— 00000 reprezintă o secvență de 5 caractere pentru identificarea numărului de autorizații alocate unei unități emitente.”

3. Articolul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 54. — În vederea verificării îndeplinirii condiției prevăzute în anexa nr. 12 pct. 7, în anexa nr. 14 pct. 4, respectiv în anexa nr. 15 pct. 5 se solicită organului fiscal competent din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală certificatul de atestare fiscală al unității emitente, din care să rezulte că nu înregistrează obligații fiscale restante existente în evidențele fiscale, de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific. Solicitarea eliberării certificatului de atestare fiscală, precum și transmiterea acestuia se pot efectua

și prin mijloace electronice de transmitere la distanță, conform procedurii pentru solicitarea certificatului de atestare fiscală, aprobată prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 664/2012 privind autorizarea și/sau înregistrarea entităților care desfășoară activități de schimb valutar pe teritoriul României, altele decât cele care fac obiectul supravegherii Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător în funcție de tipul de activitate pentru care se solicită autorizație, respectiv pentru activitatea de emisie de vouchere de vacanță, de tichete sociale pentru grădiniță, precum și de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde.”

4. Articolul 56 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 56. — În vederea verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute în anexa nr. 12 pct. 1—3, în anexa nr. 14 pct. 1 și 2, respectiv în anexa nr. 15 pct. 1—3 se solicită prin serviciul ONRC — Recom ONLINE certificatul constatator din care să rezulte capitalul social sau de dotare, după caz, subscris și vărsat, asociații, obiectul de activitate (operațiuni care privesc emisia și gestionarea tichetelor cod CAEN 1812 și/sau cod CAEN 6612) și administratorii, de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific.”

5. Articolul 57 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 57. — În vederea verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute în anexa nr. 12 pct. 4 lit. c), pct. 5 lit. c), în anexa nr. 14 pct. 3 lit. c), respectiv în anexa nr. 15 pct. 4 lit. c) în cazul în care spațiul distinct este asigurat prin furnizor, și nu direct de către unitatea emitentă, în contractele încheiate între operatorii economici care solicită autorizarea ca unitate emitentă de tichete și operatorii economici care furnizează spațiul este obligatorie existența unei clauze exprese care prevede permiterea accesului echipei de specialiști prevăzute de prezentul ordin în spațiul respectiv.”

6. Articolul 58 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 58. — Verificarea îndeplinirii condiției prevăzute în anexa nr. 12 pct. 71, în anexa nr. 14 pct. 5, respectiv în anexa nr. 15 pct. 6, se face de către persoana desemnată din cadrul direcției de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific, în baza accesului direct la informațiile privind cazierul fiscal al operatorului economic, administratorului/directorului economic și/sau financiar al acestuia, cuprinse în cazierul fiscal național gestionat de Ministerul Finanțelor Publice, prin intermediul

Agenției Naționale de Administrare Fiscală, conform legislației în vigoare.”

7. După articolul 5⁸ se introduc trei noi articole, articolele 5⁹—5¹¹, cu următorul cuprins:

„Art. 5⁹. — Se aprobă Criteriile de autorizare a funcționării unităților emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde, prevăzute în anexa nr. 15.

Art. 5¹⁰. — Unitatea care solicită autorizație de funcționare ca unitate emitentă de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde este obligată să dovedească în termen de maximum 15 zile de la data la care i-a fost atribuit de către Ministerul Fondurilor Europene contractul de achiziție publică pentru emiterea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, sub sancțiunea retragerii autorizației, îndeplinirea condiției prevăzute la pct. 2 din anexa nr. 15. Dispozițiile pct. 3 din anexa nr. 15 se aplică în mod corespunzător.

Art. 5¹¹. — În vederea îndeplinirii obligației prevăzute la art. 5¹⁰, unitatea emitentă transmite o notificare direcției de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific.”

8. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — Anexele nr. 1—15 fac parte integrantă din prezentul ordin.”

9. În anexa nr. 2, articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — Autorizarea funcționării unităților emitente de vouchere de vacanță, a unităților emitente de tichete sociale pentru grădiniță, precum și a unităților emitente de tichete

sociale pe suport electronic pentru mese calde, denumite în continuare *operatori*, se realizează prin intermediul Comisiei pentru autorizarea operatorilor economici din domenii cu reglementări specifice, denumită în continuare *comisie*, structură interdepartamentală care își desfășoară activitatea la sediul Ministerului Finanțelor Publice.”

10. În anexa nr. 2 articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Deciziile comisiei sunt obligatorii pentru toți operatorii economici din domeniile cu reglementări specifice — operatorii economici care funcționează ca unități emitente de vouchere de vacanță, operatorii economici care funcționează ca unități emitente de tichete sociale pentru grădiniță, precum și operatorii economici care funcționează ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde.”

11. În anexa nr. 12 punctul 18 litera f), liniuța a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„— un reprezentant al Centrului Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;”.

12. În anexa nr. 14 punctul 13 litera f), liniuța a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„— un reprezentant al Centrului Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;”.

13. După anexa nr. 14 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 15, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

București, 17 august 2020.
Nr. 2.381.

ANEXĂ
(Anexa nr. 15 la Ordinul 2.007/2008)

CRITERIILE

de autorizare a funcționării unităților emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (9) și (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2020 privind unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de persoane cele mai defavorizate care beneficiază de mese calde pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde, acordate din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestora, unitățile emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde sunt obligate să solicite autorizație de funcționare, care se acordă de către Ministerul Finanțelor Publice, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele criterii:

1. Unitățile care solicită autorizație de funcționare ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde trebuie să dovedească faptul că funcționează legal pe teritoriul României și că în actul de înființare au prevăzut la obiectul de activitate operațiuni privind emiterea și gestionarea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, având cod CAEN 6612 — „Activități de intermediere a tranzacțiilor financiare”.

2. Capitalul social sau de dotare, după caz, subscris și vărsat de către unitățile care solicită autorizație de funcționare ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde trebuie să reprezinte echivalentul în lei a cel puțin cinci sute de mii euro, luându-se în calcul cursul de schimb la data înființării societății sau la data ultimei majorări a capitalului

social, înregistrată la oficiul registrului comerțului sau în actul constitutiv, după caz.

La data solicitării autorizației de funcționare, administratorul societății depune o declarație pe propria răspundere, prin care se obligă ca, în termen de maximum 15 zile de la data atribuirii de către Ministerul Fondurilor Europene a contractului de achiziție publică pentru emiterea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, să transmită către direcția de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific o notificare însoțită de documentele din care reiese că societatea îndeplinește criteriul prevăzut la acest punct.

3. Pentru unitățile solicitante care dețin autorizație de funcționare pentru emiterea unuia sau mai multor tipuri de bilete de valoare și/sau tichet social, după caz, reglementate de Legea nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare, cu modificările și completările ulterioare, de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările și completările ulterioare, și respectiv de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 94/2014, cu modificările și completările ulterioare, condiția de existență a unei valori minime a capitalului social sau de dotare, după caz, subscris și vărsat prevăzută la pct. 2 se aplică cumulativ cu nivelul minim prevăzut pentru unitățile emitente de tichete de

masă, tichete cadou și tichete de creșă, tichete culturale, vouchere de vacanță și respectiv tichete sociale pentru grădiniță, după caz.

La data solicitării autorizației de funcționare, administratorul societății depune o declarație pe propria răspundere, prin care se obligă ca, în termen de maximum 15 zile de la data atribuirii de către Ministerul Fondurilor Europene a contractului de achiziție publică pentru emiterea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, să transmită către direcția de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific o notificare însoțită de documentele din care reiese că societatea îndeplinește criteriul prevăzut la acest punct.

4. Unitățile care solicită autorizație de funcționare ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde trebuie să dovedească faptul că dispun de un ansamblu de măsuri de securitate care să garanteze buna funcționare a sistemului tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde sau externalizează acest ansamblu de măsuri, după cum urmează:

a) asigurarea cu personal de specialitate, angajat de către unitatea emitentă și/sau de furnizorii acesteia, și dotarea cu echipament software și alte echipamente, deținute sau utilizate de către unitatea emitentă și/sau de către furnizorii acesteia, necesare pentru emiterea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, cu respectarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2020 privind unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de persoane cele mai defavorizate care beneficiază de mese calde pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde, acordate din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestora;

b) utilizarea de suporturi materiale specifice pe care se stochează valoarea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, cu particularități distincte minime care să nu permită falsificarea acestora (bandă magnetică pentru utilizarea securizată sau hologramă dedicată);

c) existența spațiilor distincte, necesare emiterii, depozitării, ambalării suporturilor electronice ale tichetelor sociale pentru mese calde. Activitatea în aceste spații trebuie să se desfășoare de către personalul autorizat în condițiile de siguranță prevăzute de legislația în vigoare (cel puțin mijloace tehnice de supraveghere a spațiilor de emiterie și de depozitare, mijloace tehnice de siguranță, sisteme de alarmă);

d) existența unei platforme proprii sau a unei confirmări de parteneriat/relații contractuale cu organizația care administrează scheme/aranjamente de plată sau cu alte organizații specializate, după caz, utilizate în emiterea, decontarea și gestionarea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde;

e) asigurarea mecanismelor specifice pentru transferul valorii nominale a tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde către destinatarii finali prin alimentarea suportului electronic;

f) asigurarea, direct sau prin furnizori, a sistemelor, funcționalităților și mecanismelor financiare necesare decontării tranzacțiilor efectuate cu tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde la unitățile afiliate;

g) mijloacele de transport speciale și asigurarea protecției transportului suporturilor electronice ale tichetelor sociale pentru mese calde, pentru situațiile în care se transportă și suporturi electronice care sunt alimentate cu contravaloarea tichetelor sociale pentru mese calde.

5. Unitățile care solicită autorizație de funcționare ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde nu pot fi autorizate în situația în care înregistrează obligații restante la bugetul general consolidat, așa cum acestea sunt

definite de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

6. Unitățile care solicită autorizație de funcționare ca unități emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde nu pot fi autorizate în situația în care acestea/administratorul/directorul economic și/sau financiar înregistrează fapte în cazierul fiscal.

7. Autorizația de funcționare se eliberează pe o perioadă de 2 ani. Unitățile emitente de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde vor solicita reautorizarea cu cel puțin 45 de zile calendaristice înainte de data expirării autorizației de funcționare.

8. În situația în care o unitate deține autorizație de funcționare ca unitate emitentă de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde pentru o locație și solicită, în cadrul termenului de valabilitate a autorizației, completarea acesteia cu alte locații, va depune la organul emitent o cerere de autorizare suplimentară, însoțită de documentele prevăzute la pct. 15, fiind necesar să facă și dovada îndeplinirii ansamblului de măsuri de securitate prevăzute la pct. 4.

9. În situația prevăzută la pct. 8, comisia va emite o autorizație de completare care va avea același termen de valabilitate cu autorizația inițială și pe care se va înscrie, sub sintagma „Autorizație de funcționare”, cuvântul „completare”.

10. Unitățile care își schimbă sediul social sau denumirea ori renunță la un punct de lucru au obligația de a solicita modificarea autorizației de funcționare în termen de 30 de zile de la data înregistrării modificării. Comisia va emite o nouă autorizație de funcționare care va avea același termen de valabilitate cu autorizația inițială și pe care se va înscrie, sub sintagma „Autorizație de funcționare”, cuvântul „modificare”.

11. Unitățile emitente care externalizează ansamblul de măsuri de securitate care garantează buna funcționare a sistemului tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde și care, în perioada de valabilitate a autorizației, schimbă oricare dintre furnizorii de servicii notifică acest lucru direcției de specialitate cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, în termen de 30 de zile de la data încheierii noului contract de prestări servicii. Prevederile pct. 12 se aplică în mod corespunzător.

12. Constatarea abaterilor se face de către organele cu atribuții de control din cadrul Ministerului Finanțelor Publice sau de către echipa de specialiști prevăzută la pct. 15 lit. g), care informează de îndată comisia în vederea suspendării autorizației de funcționare sau retragerii acesteia, după caz.

13. Comisia poate dispune ridicarea sancțiunii de suspendare a activității dacă unitatea emitentă în cauză face dovada remedierii cauzelor care au condus la aplicarea sancțiunii. Constatarea remedierii se efectuează de către echipa de specialiști prevăzută la pct. 15 lit. g).

14. În situația în care, la data expirării termenului de suspendare, unitatea emitentă nu face dovada remedierii cauzelor care au condus la aplicarea sancțiunii, comisia dispune retragerea autorizației de funcționare. Retragerea autorizației de funcționare își produce efectele de la data comunicării deciziei.

15. Unitățile care solicită autorizație de funcționare depun la direcția de specialitate dosarul de autorizare, cu următorul conținut:

a) cererea de autorizare ca unitate emitentă de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde;

b) copia certificatului de înregistrare eliberat potrivit reglementărilor legale în vigoare;

c) documentul emis de către unitatea teritorială a Trezoreriei Statului, din care să rezulte că unitatea emitentă a deschis la Trezoreria Statului;

c1) un cont distinct disponibil cu afecțiune specială, în care unitatea emitentă încasează sumele reprezentând valoarea nominală a tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde și respectiv din care virează sumele încasate în conturile sau subconturile deschise la instituții de credit;

c2) contul prevăzut la art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în care încasează sumele reprezentând costul emiterii suportului electronic;

d) adeverința emisă de către unitatea bancară sau de entitatea însăși în cazul instituțiilor de credit, din care să rezulte că unitatea emitentă a deschis un cont sau subcont de plăți distinct prin care se vor derula încasările și plățile aferente valorilor nominale ale tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde;

e) angajamentul unității emitente, conform căruia prin contul sau subcontul de plăți distinct prin care se vor derula încasările și plățile aferente valorii nominale a tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde nu vor fi utilizate alte instrumente financiare, cu excepția viramentului bancar;

f) cazierul judiciar al administratorului/administratorilor și al directorului economic și/sau financiar, însoțit de declarația pe propria răspundere a acestora că ocupă această funcție în cadrul societății;

g) nota de constatare, care conține propunerea de acordare sau neacordare a autorizației de funcționare din perspectiva

respectării cerințelor prevăzute la pct. 1 și 4, întocmită de o echipă de specialiști, compusă din:

— un reprezentant al Direcției generale management al domeniilor reglementate specific din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;

— un reprezentant al Direcției de legislație și reglementări contabile din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;

— un reprezentant al Centrului Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;

— un reprezentant al Direcției generale coordonare inspecție fiscală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală;

— un reprezentant al organului fiscal competent cu administrarea contribuabilului;

— un reprezentant al Companiei Naționale „Imprimeria Națională” — S.A.

Nota de constatare va fi semnată de ambele părți;

h) o declarație pe propria răspundere a administratorului societății, prin care acesta se obligă ca, în termen de maximum 15 zile de la data atribuirii de către Ministerul Fondurilor Europene a contractului de achiziție publică pentru emiterea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, să transmită către direcția de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice cu atribuții de management al domeniilor reglementate specific o notificare însoțită de documentele din care reiese că societatea îndeplinește condițiile prevăzute la pct. 2 și 3.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

